

formuende Kirker, der eie sig selv, at der syntes der at være Noget, som jeg syntes at have Lyft til at faae fat i for Statskassen. Han vilde imidlertid gjøre opmærksom paa, at de formuende Kirker for Diebliffet havde Nok at bestille, idet de havde en temmelig stor Gjæld til Sorø Akademi. Ja, det veed jeg meget godt; de have en Gjæld af 400,000 Kr., og det vil vel være en Tid, inden disse Penge blive udrede; men jeg talte heller ikke et eneste Ord om, at det var Noget, Statskassen skulde have fat i, jeg sagde kun, at det var paatide, at der førtes en skarpere Kontrol med de formuende Kirker, idet det var mig bekendt, at der ydes Penge til Formaal, der laa udenfor deres egentlige Diemed. Jeg troede derfor, at Rigsdagen havde Midler ihænde, netop fordi Gjælden var saa stor, til at kunne føre en skarpere og nøiere Kontrol. Endelig bemærkede den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet ligeoverfor min Udtalelse om Kirkerne i Kjøbenhavn, at ogsaa der syntes jeg der var Noget at faae fat i. Ministeren vilde imidlertid gjøre mig opmærksom paa, at skulde Statskassen overtage de Kjøbenhavnske Kirker, maatte vi gjøre Begyndelsen med at bygge 4 nye Kirker. Jeg har imidlertid ikke talt et eneste Ord om, at Staten skulde overtage Kirkerne i Kjøbenhavn, men jeg har kun villet vide, hvilket Forhold der bestod mellem Kjøbenhavns Kommune og Kirkerne. Det forekom mig nemlig at være meget befynderligt, at, medens Kjøbenhavns Kommune paa den ene Side erstatte til Trinitatis-Kirken en Byggeplads, hvorpaa det har opført en Vasse- og Badeanstalt, med 30,000 Kr., saa er der to andre Kirker, som den ingen Erstatning giver. Enten maa Kjøbenhavns Kommune eie Kirkerne, og sølgelig behøver den saa ingen Erstatning at give, eller ogsaa eier den eie Kirkerne, og sølgelig maa den saa give Erstatning til alle Kirker. Det var det, jeg fremdrog, og navnlig fremdrog jeg det Befynderlige i, at man fra en saa fattig Kirke som Frelserens Kirke paa Kristianshavn, der ikke engang har Midler til at faae et Varmeapparat, tager en Byggeplads uden at betale den Noget, medens man netop har gjort det Modsatte ved en anden Kirke. Jeg havde ønsket, at den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet vilde have Klar, i hvilket Forhold Kjøbenhavns Kirker overhovedet staa til Kjøbenhavns Kommune. Jeg har ikke i mindste Maade tænkt paa, at Statskassen skulde overtage Kjøbenhavns Kirker, thi jeg veed meget godt, at Fortjenesten derved ikke vilde blive stor. Med Hensyn til Høiskolerne bemærkede den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at hvad han ønskede, var, at der blev ført et Tilfyn med, hvad disse Skoler lærte, og hvorledes de lærte det; men hvorfor har dog den høie Regjering saa travlt med at faae det at vide, hvorfor ikke lade Livet og Befolkningen dømmne Høis-

lerne? Det vil ikke være mange Aar, jeg tror det allerede viser sig, at der fremkommer gode Frugter af Høiscollegjeringen, hvorfor da ikke lade Livet dømmne, i Stedet for en Examen? Have vi ikke Examinere nok. Det viser sig imidlertid atter her, at der er Mistillid, at den funde Sands, man til alle Tider taler om, at Befolkningen har, og som man undertiden synes at appellere til, synes man dog ikke saa ganske at stole paa. Med Hensyn til den Kommission, som den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet har tænkt at nedsætte, mente han selv, at det var, det Ord „Stiftelse“, som havde gjort, at det ærede Medlem for Præst Amts 6te Valgkreds (Vojfen) ikke vilde bevilge Midler til en saadan Kommissions Nedsættelse, og det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) troede jo endogsaa, at det maatte bero paa en Gutmælsfæsil hos det ærede Medlem, naar han modsatte sig det. Det tror jeg dog ikke; thi vel have vi i Finantsudvalget i det foregaaende Aar i Betænkningen udtalt, at, dersom Regjeringen ikke tog Sagen i sin Haand angaaende de separate Fonds, vilde man nedsætte en parlamentarisk Kommission (Winther: Hør!), ja, det ærede Medlem siger „Hør“; han har naturligvis været Medlem af Finantsudvalget længere end jeg, men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at der staaar, at, dersom Regjeringen ikke tager Sagen i sin Haand og indbrager de separate Fonds i Statskassen, saa vil man finde sig foranlediget til at nedsætte en parlamentarisk Kommission; men jeg tvivler noget paa, at den Kommission, Regjeringen vil nedsætte, just skal være med det Formaal for Die at drage dem ind i Statskassen. Det vilde snarere blive i det modsatte Diemed: at drage det ud, eller Kommissionen vilde føre til Resultater, der ikke gik i den Retning. Folkethinget ønskede. Jeg frygter meget for, at dette vilde blive Tilfældet, og jeg maa tilføje, at jeg aldrig har ment, at vi skulle have en Regjeringskommission i denne Sag. Derefter skal jeg gjøre nogle korte Bemærkninger til den ærede Indenrigsminister. Først skal jeg dog, erdfkjøndt det er en speciel, lokal Sag, som jeg imidlertid tror fortjener at komme frem, gjøre nogle Bemærkninger endnu angaaende en Postfag, nemlig med Hensyn til Posten over Beile—Spøderomme—Larm. Denne Egn har havt en ganske befynderlig Viderværdighed. Den har for flere Aar siden henvendt sig til Indenrigsministeren med Begjæring om at faae en Post derover, men fik det Svar, at det ikke kunde lade sig gjøre paa Grund af, at der ingen grundforbedret Veie var. Da Veien endelig blev grundforbedret, og Jernbanen blev anlagt fra Lunderskov til Søbjerg, som man ikke med et Forlangende om en Post: Beile—Spøderomme—Larm, men en daglig Post mellem Beile og Varde, uagtet den Egn ligger Jernbanen ulige nærmere. Finantsudvalget hen-